

Tekstveide

/Rakstītprasme/

Rakstīšana ir viens no cilvēku verbālās saziņas veidiem, kurā izmanto redzamas zīmes (burtus, hieroglifus, logogrammas un citas), kas savstarpēji ir saistītas un apzīmē noteiktus priekšmetus, darbības, apstākļus un tamlīdzīgi.

Rakstīšana sniedz iespēju saglabāt informāciju vēlākam laikam un nākamajām paaudzēm.

Teksts - mutvārdos izteikts vai ar rakstu zīmēm fiksēts vārdu, teikumu, to savienojumu kopums, kam ir kādas funkcijas sazināšanās procesā.

Tekstveide - saistīta teksta veidošana atbilstoši autora komunikatīvajam nolūkam un funkcionālā stila un runas žanra prasībām.

Pārspriedums

Domraksta veids, kurā autors patstāvīgi cenšas noskaidrot un risināt kādas problēmas, izteikt savu vērtējumu un secinājumus.

Pārspriedumā parasti tiek risināta kāda problēma, par kuru sakopoti fakti un argumentācija, tiek pausta sava attieksme pret problēmu un tās vērtējums.

Pārspriedumā pati galvenā prasme ir pierādīt secināt un novērtēt. Pārsprieduma kodolu veido autora spriedumi un to argumentācija.

Argumentētā eseja

Rakstveida radošs darbs, kurā, precīzi ievērojot teksta uzbūvi, argumentēti pamatots savs viedoklis par izvēlēto tematu un pierādīta izvirzītā tēze.

Argumentētā eseja ir pamatots un strukturēts autora domu izklāstījums, bet nav plūstošs autora pārdomu apraksts.

Tā ir vairāk līdzīga klasiskajam sacerējumam, proti, ar ievadu, iztirzājumu un nobeigumu, autoram sistemātiski un argumentēti jāpamato savs viedoklis par izvēlēto tematu.

Argumentētās esejas būtība ir pamatot un aizstāvēt savu argumentu. Tāpēc esejas autoram ir jāieņem noteikta nostāja, jāizvirza esejas galvenais arguments vai apgalvojums un tas pamatoti jāaizstāv. Tāpēc argumentēto eseju varētu dēvēt arī par pamatotās domas eseju.

Atšķirība

Argumentētā eseja

Rakstveida radošs darbs, kurā, precīzi ievērojot teksta uzbūvi, argumentēti pamatots savs viedoklis par izvēlēto tematu un pierādīta izvirzītā tēze.

Esejas apjoms ir 150- 200 vārdi

To veido 5 rindkopas.

Argumentētajai esejai ir šādas daļas:

- 1) ievads,
- 2) iztirzājums,
- 3) nobeigums.

Arguments- nozīmīgs apgalvojums kopā ar spriedumu sava viedokļa pamatošanai.

Tēze- ievadā īsi formulēts pamatatzinums, kas argumentēti jāpierāda esejas iztirzājuma daļā ar piemēriem, faktiem.

Secinājumi- spriedums, kas iegūts, analizējot un apkopojot citus spriedumus.

Atziņa- no spriedumiem izrietošs, paša pieredzē balstīts īss galvenā secinājuma formulējums nobeigumā. Parasti pēdējais teikums.

-
- Tēze –
 - 1.arguments-
 - 2.arguments-
 - 3.arguments-
 - 1.secinājums-
 - 2.secinājums-
 - 3.secinājums-
 - 1.daļas sasaiste ar 2.daļu-
 - 2.daļas sasaiste ar 3.daļu-
 - Atziņa-

Ievads

1.rindkopa

- ✓ 1.teikumā jānorāda, par ko būs eseja jeb tēze.
- ✓ Nākamajos teikumos ir nosaukti 3 argumenti tādā secībā, kādā ar tiem tiks atklāts esejas saturs. Vēlams apgalvojumus minēt tādā kārtībā, lai beigās būtu visspilgtākais, visnozīmīgākais apgalvojums.

Ievads

1.rindkopa

Bieži, mazs būdams, domāju, par ko kļūšu, jo par to domā katrs bērns. Ieceres bieži mainījās. Bet man likās, ka nebūšu laimīgs, kamēr neatradīšu savu īsto nodarbošanos. Esmu gribējis līdzināties savas ģimenes vīriešiem, tāpēc bērnudārza vecumā vēlējos kļūt par veterinārārstu kā tētis. Mācoties jau skolas pirmajās klasēs, mana vectētiņa zelta roku dēļ nolēmu kļūt par galdnieku. Taču šobrīd esmu sapratis, ka būšu arhitekts, lai celtu skaistas mājas.

Tēze

Bieži, mazs būdams, domāju, par ko kļūšu, jo par to domā katrs bērns. Ieceres bieži mainījās. Bet man likās, ka nebūšu laimīgs, kamēr neatradīšu savu īsto nodarbošanos. Esmu gribējis līdzināties savas ģimenes vīriešiem, tāpēc bērnudārza vecumā vēlējos kļūt par veterinārārstu kā tētis. Mācoties jau skolas pirmajās klasēs, mana vectētiņa zelta roku dēļ nolēmu kļūt par galdnieku. Taču šobrīd esmu sapratis, ka būšu arhitekts, lai celtu skaistas mājas.

1. arguments

Bieži, mazs būdams, domāju, par ko kļūšu, jo par to domā katrs bērns. Ieceres bieži mainījās. Bet man likās, ka nebūšu laimīgs, kamēr neatradīšu savu īsto nodarbošanos. **Esmu gribējis līdzināties savas ģimenes vīriešiem, tāpēc bērnudārza vecumā vēlējos kļūt par veterinārārstu kā tētis.** Mācoties jau skolas pirmajās klasēs, mana vectētiņa zelta roku dēļ nolēmu kļūt par galdnieku. Taču šobrīd esmu sapratis, ka būšu arhitekts, lai celtu skaistas mājas.

2.arguments

Bieži, mazs būdams, domāju, par ko kļūšu, jo par to domā katrs bērns. Ieceres bieži mainījās. Bet man likās, ka nebūšu laimīgs, kamēr neatradīšu savu īsto nodarbošanos. Esmu gribējis līdzināties savas ģimenes vīriešiem, tāpēc bērnudārza vecumā vēlējos kļūt par veterinārārstu kā tētis. **Mācoties jau skolas pirmajās klasēs, mana vectētiņa zelta roku dēļ nolēmu kļūt par galdnieku.** Taču šobrīd esmu sapratis, ka būšu arhitekts, lai celtu skaistas mājas.

3. arguments

Bieži, mazs būdams, domāju, par ko kļūšu, jo par to domā katrs bērns. Ieceres bieži mainījās. Bet man likās, ka nebūšu laimīgs, kamēr neatradīšu savu īsto nodarbošanos. Esmu gribējis līdzināties savas ģimenes vīriešiem, tāpēc bērnudārza vecumā vēlējos kļūt par veterinārārstu kā tētis. Mācoties jau skolas pirmajās klasēs, mana vectētiņa zelta roku dēļ nolēmu kļūt par galdnieku. **Taču šobrīd esmu sapratis, ka būšu arhitekts, lai celtu skaistas mājas.**

levads

Bieži, mazs būdams, domāju, par ko kļūšu, jo par to domā katrs bērns. Ieceres bieži mainījās. Bet man likās, ka nebūšu laimīgs, kamēr neatradīšu savu īsto nodarbošanos. Esmu gribējis līdzināties savas ģimenes vīriešiem, tāpēc bērnudārza vecumā vēlējos kļūt par veterinārārstu kā tētis. Mācoties jau skolas pirmajās klasēs, mana vectētiņa zelta roku dēļ nolēmu kļūt par galdnieku. Taču šobrīd esmu sapratis, ka būšu arhitekts, lai celtu skaistas mājas.

Iztirzājums

2.rindkopa

- ✓ Pirmais ievadā minētais arguments (apgalvojums), jāpierāda ar faktiem un citiem piemēriem
- ✓ Pēdējā rindkopa teikumā jāuzraksta secinājums
- ✓ Nākamajā rindkopā pierādāmais apgalvojums jāsaista ar iepriekšējās rindkopa secinājumu

Iztirzājums

2.rindkopa

Mans tētis ir ļoti iecienīts veterinārārsts, kas ārstē ne tikai mājlopus, bet arī kaķus, suņus, pat jūdescūciņas un vēl mazākus dzīvnieciņus, jo katrs labs cilvēks taču rūpējas par saviem «mazajiem brāļiem». Dažkārt mūsu mājā bija trīs vai četri kaķi un suņi, tāpēc ka ļauni cilvēki tos atstāja pie mūsu durvīm. Tētis vienmēr saka, ka jebkura dzīva radība ir jāsaudzē, un es arī tā domāju. Taču par veterinārārstu es nevaru kļūt, jo man ir nelabi, redzot asinis, bet veterinārārstam taču dažkārt, lai palīdzētu, jāgriež. Es laikus esmu sapratis, ka, lai kā man patiktu dzīvnieki, šai profesijai es neesmu piemērots.

Iztirzājums

2.rindkopa

Mans tētis ir ļoti iecienīts veterinārārsts, kas ārstē ne tikai mājlopus, bet arī kaķus, suņus, pat jūdescūciņas un vēl mazākus dzīvnieciņus, jo katrs labs cilvēks taču rūpējas par saviem «mazajiem brāļiem». Dažkārt mūsu mājā bija trīs vai četri kaķi un suņi, tāpēc ka ļauni cilvēki tos atstāja pie mūsu durvīm. Tētis vienmēr saka, ka jebkura dzīva radība ir jāsaudzē, un es arī tā domāju. Taču par veterinārārstu es nevaru kļūt, jo man ir nelabi, redzot asinis, bet veterinārārstam taču dažkārt, lai palīdzētu, jāgriež. Es laikus esmu sapratis, ka, lai kā man patiktu dzīvnieki, šai profesijai es neesmu piemērots.

Iztirzājums

2.rindkopa

Mans tētis ir ļoti iecienīts veterinārārsts, kas ārstē ne tikai mājlopus, bet arī kaķus, suņus, pat jūrascūciņas un vēl mazākus dzīvnieciņus, jo katrs labs cilvēks taču rūpējas par saviem «mazajiem brāļiem». Dažkārt mūsu mājā bija trīs vai četri kaķi un suņi, tāpēc ka ļauni cilvēki tos atstāja pie mūsu durvīm. Tētis vienmēr saka, ka jebkura dzīva radība ir jāsaudzē, un es arī tā domāju. Taču par veterinārārstu es nevaru kļūt, jo man ir nelabi, redzot asinis, bet veterinārārstam taču dažkārt, lai palīdzētu, jāgriež. Es laikus esmu sapratis, ka, lai kā man patiktu dzīvnieki, šai profesijai es neesmu piemērots.

Iztirzājums

2.rindkopa

Mans tētis ir ļoti iecienīts veterinārārsts, kas ārstē ne tikai mājlopus, bet arī kaķus, suņus, pat jūrascūciņas un vēl mazākus dzīvnieciņus, jo katrs labs cilvēks taču rūpējas par saviem «mazajiem brāļiem». Dažkārt mūsu mājā bija trīs vai četri kaķi un suņi, tāpēc ka ļauni cilvēki tos atstāja pie mūsu durvīm. Tētis vienmēr saka, ka jebkura dzīva radība ir jāsaudzē, un es arī tā domāju. Taču par veterinārārstu es nevaru kļūt, jo man ir nelabi, redzot asinis, bet veterinārārstam taču dažkārt, lai palīdzētu, jāgriež. *Es laikus esmu sapratis, ka, lai kā man patiktu dzīvnieki, šai profesijai es neesmu piemērots.*

Iztirzājums

2.rindkopa

Mans tētis ir ļoti iecienīts veterinārārsts, kas ārstē ne tikai mājlopus, bet arī kaķus, suņus, pat jūrascūciņas un vēl mazākus dzīvnieciņus, jo katrs labs cilvēks taču rūpējas par saviem «mazajiem brāļiem». Dažkārt mūsu mājā bija trīs vai četri kaķi un suņi, tāpēc ka ļauni cilvēki tos atstāja pie mūsu durvīm. Tētis vienmēr saka, ka jebkura dzīva radība ir jāsaudzē, un es arī tā domāju. Taču par veterinārārstu es nevaru kļūt, jo man ir nelabi, redzot asinis, bet veterinārārstam taču dažkārt, lai palīdzētu, jāgriež. Es laikus esmu sapratis, ka, lai kā man patiktu dzīvnieki, šai profesijai es neesmu piemērots.

Iztirzājums 3.rindkopa

-
- ✓ Otrais ievadā minētais arguments (apgalvojums), jāpierāda ar faktiem un citiem piemēriem
 - ✓ Pēdējā rindkopus teikumā jāuzraksta secinājums
 - ✓ Nākamajā rindkopā pierādāmais apgalvojums jāsaista ar iepriekšējās rindkopus secinājumu

Iztirzājums 3.rindkopa

Tā kā veterinārārsts būt nevaru, tad sāku lūkoties citā virzienā. Kad skolā amatu mācībā kaut kas bija jātaisa no koka, mans labais padomdevējs bija vectēvs, kas kā galdnieks no koka prot pagatavot gan saimnieciskas, gan dekoratīvas lietas, piemēram, svečturus. Gribēju būt galdnieks. Taču vēlāk sapratu, ka koku es gribu izmantot kopā ar citiem materiāliem – stiklu, betonu. Tātad vectēva profesija arī nav īstā, un tā es sapratu, ka to visu es varēšu darīt, ja kļūšu arhitekts.

Iztirzājums 3.rindkopa

Tā kā veterinārārsts būt nevaru, tad sāku lūkoties citā virzienā. Kad skolā amatu mācībā kaut kas bija jātaisa no koka, mans labais padomdevējs bija vectēvs, kas kā galdnieks no koka prot pagatavot gan saimnieciskas, gan dekoratīvas lietas, piemēram, svečturus. Gribēju būt galdnieks. Taču vēlāk sapratu, ka koku es gribu izmantot kopā ar citiem materiāliem – stiklu, betonu. Tātad vectēva profesija arī nav īstā, un tā es sapratu, ka to visu es varēšu darīt, ja kļūšu arhitekts.

Iztirzājums

3.rindkopa

Tā kā veterinārārsts būt nevaru, tad sāku lūkoties citā virzienā. Kad skolā amatu mācībā kaut kas bija jātaisa no koka, mans labais padomdevējs bija vectēvs, kas kā galdnieks no koka prot pagatavot gan saimnieciskas, gan dekoratīvas lietas, piemēram, svečturus. Gribēju būt galdnieks. Taču vēlāk sapratu, ka koku es gribu izmantot kopā ar citiem materiāliem – stiklu, betonu. Tātad vectēva profesija arī nav īstā, un tā es sapratu, ka to visu es varēšu darīt, ja kļūšu arhitekts.

Iztirzājums

3.rindkopa

Tā kā veterinārārsts būt nevaru, tad sāku lūkoties citā virzienā. Kad skolā amatu mācībā kaut kas bija jātaisa no koka, mans labais padomdevējs bija vectēvs, kas kā galdnieks no koka prot pagatavot gan saimnieciskas, gan dekoratīvas lietas, piemēram, svečturus. Gribēju būt galdnieks. Taču vēlāk sapratu, ka koku es gribu izmantot kopā ar citiem materiāliem – stiklu, betonu. *Tātad vectēva profesija arī nav īstā, un tā es sapratu, ka to visu es varēšu darīt, ja kļūšu arhitekts.*

Iztirzājums

3.rindkopa

Tā kā veterinārārsts būt nevaru, tad sāku lūkoties citā virzienā. Kad skolā amatu mācībā kaut kas bija jātaisa no koka, mans labais padomdevējs bija vectēvs, kas kā galdnieks no koka prot pagatavot gan saimnieciskas, gan dekoratīvas lietas, piemēram, svečturus. Gribēju būt galdnieks. Taču vēlāk sapratu, ka koku es gribu izmantot kopā ar citiem materiāliem – stiklu, betonu. Tātad vectēva profesija arī nav īstā, un tā es sapratu, ka to visu es varēšu darīt, ja kļūšu arhitekts.

Iztirzājums

4.rindkopa

- ✓ Trešais ievadā minētais arguments (apgalvojums), jāpierāda ar faktiem un citiem piemēriem
- ✓ Pēdējā rindkopas teikumā jāuzraksta secinājums
- ✓ Nākamajā rindkopā pierādāmais apgalvojums jāsaista ar iepriekšējās rindkopas secinājumu

Iztirzājums 4.rindkopa

Arhitekta profesija ir saistīta gan ar vēlēšanos palīdzēt cilvēkiem, ceļot skaistas mājas, gan arī izmantot amatnieka prasmi. Vasarā pēc 8. klases es izprojektēju un uzbūvēju «māju» savam sunim Rembo. Vecāki un kaimiņi mani paslavēja, un Rembo arī izskatās apmierināts. Es vēlos, lai katra manis projektētā māja priecētu cilvēkus kā vectēva skaistie galdnieka darinājumi vai kā tēva izārstēties dzīvnieki.

Iztirzājums 4.rindkopa

Arhitekta profesija ir saistīta gan ar vēlēšanos palīdzēt cilvēkiem, ceļot skaistas mājas, gan arī izmantot amatnieka prasmi. Vasarā pēc 8. klases es izprojektēju un uzbūvēju «māju» savam sunim Rembo. Vecāki un kaimiņi mani paslavēja, un Rembo arī izskatās apmierināts. Es vēlos, lai katra manis projektētā māja priecētu cilvēkus kā vectēva skaistie galdnieka darinājumi vai kā tēva izārstēties dzīvnieki.

Iztirzājums 4.rindkopa

Arhitekta profesija ir saistīta gan ar vēlēšanos palīdzēt cilvēkiem, ceļot skaistas mājas, gan arī izmantot amatnieka prasmi. Vasarā pēc 8. klases es izprojektēju un uzbūvēju «māju» savam sunim Rembo. Vecāki un kaimiņi mani paslavēja, un Rembo arī izskatās apmierināts. Es vēlos, lai katra manis projektētā māja priecētu cilvēkus kā vectēva skaistie galdnieka darinājumi vai kā tēva izārstēties dzīvnieki.

Iztirzājums 4.rindkopa

Arhitekta profesija ir saistīta gan ar vēlēšanos palīdzēt cilvēkiem, ceļot skaistas mājas, gan arī izmantot amatnieka prasmi. Vasarā pēc 8. klases es izprojektēju un uzbūvēju «māju» savam sunim Rembo. Vecāki un kaimiņi mani paslavēja, un Rembo arī izskatās apmierināts. *Es vēlos, lai katra manis projektētā māja priecētu cilvēkus kā vectēva skaistie galdnieka darinājumi vai kā tēva izārstēties dzīvnieki.*

Iztirzājums 4.rindkopa

Arhitekta profesija ir saistīta gan ar vēlēšanos palīdzēt cilvēkiem, ceļot skaistas mājas, gan arī izmantot amatnieka prasmi. Vasarā pēc 8. klases es izprojektēju un uzbūvēju «māju» savam sunim Rembo. Vecāki un kaimiņi mani paslavēja, un Rembo arī izskatās apmierināts. *Es vēlos, lai katra manis projektētā māja priecētu cilvēkus kā vectēva skaistie galdnieka darinājumi vai kā tēva izārstēties dzīvnieki.*

Nobeigums

5.rindkopa

-
- ✓ Jāuzraksta 2., 3., 4. rindkopa secinājumu kopsavilkums.
 - ✓ Jāformulē galvenā atziņa, kas apstiprina vai noliedz ievadā izteikto tēzi.

Nobeigums

5.rindkopa

Kā redzams, par savu nākotnes profesiju esmu domājis kopš agras bērnības. Ir labi būt iejūtīgam un prasmīgam dzīvnieku ārstam vai iepriecināt citus ar čaklu roku darinātiem, mājai noderīgiem priekšmetiem. Taču, izprojektējis un uzbūvējis māju savam draugam Rembo, sapratu, cik ļoti tas man patīk. Arhitekta specialitāte man dos gandarījumu. Ja pats būšu laimīgs, tad noteikti darīšu priecīgus un laimīgus arī citus cilvēkus, darot sev mīļu darbu.

Nobeigums 5.rindkopa

Kā redzams, par savu nākotnes profesiju esmu domājis kopš agras bērnības. Ir labi būt iejūtīgam un prasmīgam dzīvnieku ārstam vai iepriecināt citus ar čaklu roku darinātiem, mājai noderīgiem priekšmetiem. Taču, izprojektējis un uzbūvējis māju savam draugam Rembo, sapratu, cik ļoti tas man patīk. Arhitekta specialitāte man dos gandarījumu. Ja pats būšu laimīgs, tad noteikti darīšu priecīgus un laimīgus arī citus cilvēkus, darot sev mīļu darbu.

Nobeigums

5.rindkopa

Kā redzams, par savu nākotnes profesiju esmu domājis kopš agras bērnības. Ir labi būt iejūtīgam un prasmīgam dzīvnieku ārstam vai iepriecināt citus ar čaklu roku darinātiem, mājai noderīgiem priekšmetiem. Taču, izprojektējis un uzbūvējis māju savam draugam Rembo, sapratu, cik ļoti tas man patīk. Arhitekta specialitāte man dos gandarījumu. Ja pats būšu laimīgs, tad noteikti darīšu priecīgus un laimīgus arī citus cilvēkus, darot sev mīļu darbu.

Nobeigums

5.rindkopa

Kā redzams, par savu nākotnes profesiju esmu domājis kopš agras bērnības. Ir labi būt iejūtīgam un prasmīgam dzīvnieku ārstam vai iepriecināt citus ar čaklu roku darinātiem, mājai noderīgiem priekšmetiem. Taču, izprojektējis un uzbūvējis māju savam draugam Rembo, sapratu, cik ļoti tas man patīk. Arhitekta specialitāte man dos gandarījumu. Ja pats būšu laimīgs, tad noteikti darīšu priecīgus un laimīgus arī citus cilvēkus, darot sev mīļu darbu.

Nobeigums

5.rindkopa

Kā redzams, par savu nākotnes profesiju esmu domājis kopš agras bērnības. Ir labi būt iejūtīgam un prasmīgam dzīvnieku ārstam vai iepriecināt citus ar čaklu roku darinātiem, mājai noderīgiem priekšmetiem. Taču, izprojektējis un uzbūvējis māju savam draugam Rembo, sapratu, cik ļoti tas man patīk. **Arhitekta specialitāte man dos gandarījumu.** Ja pats būšu laimīgs, tad noteikti darīšu priecīgus un laimīgus arī citus cilvēkus, darot sev mīļu darbu.

Nobeigums

5.rindkopa

Kā redzams, par savu nākotnes profesiju esmu domājis kopš agras bērnības. Ir labi būt iejūtīgam un prasmīgam dzīvnieku ārstam vai iepriecināt citus ar čaklu roku darinātiem, mājai noderīgiem priekšmetiem. Taču, izprojektējis un uzbūvējis māju savam draugam Rembo, sapratu, cik ļoti tas man patīk. Arhitekta specialitāte man dos gandarījumu. **Ja pats būšu laimīgs, tad noteikti darīšu priecīgus un laimīgus arī citus cilvēkus, darot sev mīļu darbu.**

Nobeigums 5.rindkopa

Kā redzams, par savu nākotnes profesiju esmu domājis kopš agras bērnības. Ir labi būt iejūtīgam un prasmīgam dzīvnieku ārstam vai iepriecināt citus ar čaklu roku darinātiem, mājai noderīgiem priekšmetiem. Taču, izprojektējis un uzbūvējis māju savam draugam Rembo, sapratu, cik ļoti tas man patīk. Arhitekta specialitāte man dos gandarījumu. Ja pats būšu laimīgs, tad noteikti darīšu priecīgus un laimīgus arī citus cilvēkus, darot sev mīļu darbu.

**Argumentētā eseja ir pamats
(skelets), uz kura veidot
pārspriedumu.**

Ceļš uz ideālu pārspriedumu ir uzcītīgs darbs un treniņš vairāku gadu garumā (gandrīz 12).

